

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА**

Факультет спеціальної та інклюзивної освіти

“Затверджено”

На засіданні Приймальної комісії
НПУ імені М. П. Драгоманова
Протокол № 5 від «18» лютого 2019р.
Голова Приймальної комісії
Андрущенко В. П.

“Рекомендовано”

Вченою радою факультету
спеціальної та інклюзивної освіти
Протокол № 5 від «24» січня 2019р.
Голова Вченої ради
Шеремет М. К.

Програма вступного фахового випробування

**з дисципліни «Консультування та відбір дітей до спеціальних закладів»
для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства, при вступі
на навчання для здобуття ступеня **магістра**
на базі здобутого ступеня бакалавра/
освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста**

галузь знань 05 Суспільні та поведінкові науки

спеціальність 053 Психологія

освітні програми Психологія (спеціальна, клінічна)

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ (СПІВБЕСІДИ)

Вступне фахове випробування з дисципліни «Консультування та відбір дітей до спеціальних закладів» на базі освітньо-кваліфікаційного ступеня «Бакалавр» буде проводитись у формі усного екзамену за програмними питаннями.

Абітурієнти на початку співбесіди обирають програмні питання і готуються до відповіді протягом 30 - 40 хвилин. Фахову співбесіду проводять індивідуально з кожним абітурієнтом два члени предметної комісії, склад якої затверджений наказом Університету. Термін проведення співбесіди 15 - 20 хвилин з кожним із абітурієнтів.

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатом обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів. Бали (оцінки) вступного фахового випробування виголошуються головою предметної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні.

Загальний термін проведення фахового випробування з дисципліни «Консультування та відбір дітей до спеціальних закладів» на базі освітньо-кваліфікаційного ступеня «Бакалавр» не повинен перевищувати 4 академічні години.

В ході фахового випробування абітурієнти мають відповісти на 3 запитання, які представляють теоретичну та практичну складові дисциплін, покладених в основу розробки програми вступного фахового випробування.

При висвітленні теоретичних питань абітурієнту необхідно продемонструвати знання з теоретичних основ психологічного консультування, показати рівень сформованості уявлень про процес надання психологічної допомоги, вміння застосовувати психоконсультативні методики та технології; продемонструвати знання з теоретичних основ психологічної діагностики та корекції порушень розвитку дітей, показати знання різних підходів і шляхів психодіагностичної та корекційної роботи з дітьми, які мають психофізіологічні особливості. При підготовці практичних завдань абітурієнт повинен продемонструвати вміння складати індивідуальні психокорекційні програми для роботи з дітьми з різними типами порушення психофізичного розвитку.

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТА НА ФАХОВОМУ ВСТУПНОМУ ВИПРОБУВАННІ

<i>За шкалою університету</i>	<i>Визначення</i>	<i>Характеристика відповідей абітурієнта на питання теоретичного змісту</i>
0-99 балів	Низький	Абітурієнт не усвідомлює змісту питання білету, тому його відповідь не має безпосереднього відношення до поставленого питання. Наявна повна відсутність уміння міркувати.
100-139 балів	Задовільний	Відповіді на питання білету носять фрагментарний характер і характеризуються відтворенням знань на рівні запам'ятовування. Абітурієнт поверхово володіє уміньми міркувати, його відповіді супроводжуються другорядними міркуваннями, які інколи мають безпосереднього відношення до змісту запитання.
140-169 балів	Достатній	У відповідях на питання білету допускаються деякі неточності або помилки непринципового характеру. Абітурієнт демонструє розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу властивостей. Помітне прагнення абітурієнта логічно розмірковувати про відповіді на питання білета.
170-200 балів	Високий	Абітурієнт дає повну і розгорнуту відповідь на питання білету. Його відповіді свідчать про розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу закономірностей, характеризуються логічністю, послідовністю суджень, без включення випадкових і випадкових істинних з них.

Якщо абітурієнт під час вступного випробування з конкурсного предмету набрав від 0-99 балів, то дана кількість балів вважається не достатньою для допуску в участі у конкурсному відборі до НПУ імені М. П. Драгоманова.

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів. Бали (оцінки) вступного фахового випробування виголошуються головою предметної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні після закінчення іспиту.

2.1 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ

Фахова комісія аналізує результати співбесіди методом експертної оцінки й колегіально приймає рішення: про «рекомендовано до зарахування» або «не рекомендовано до зарахування», з урахуванням співбесіди з мови (української, російської).

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ (СПІВБЕСІДИ)

3.1 Психологічне консультування.

1. Консультування як особливий вид психологічної допомоги. Основні цілі психологічного консультування.
2. Діагностичні можливості та обмеження застосування методу бесіди у психологічному консультуванні.
3. Види психологічного консультування. Типові ситуації звернення клієнта до психологічної консультації. Проблематика консультативної допомоги.
4. Діагностичні можливості та обмеження застосування методу опитування у психологічному консультуванні.
5. Основні правила ведення консультативного процесу. Умови та критерії ефективності консультування.
6. Діагностичні можливості та обмеження застосування експериментальних технік та тестів у психологічній діагностиці.
7. Позиція консультанта стосовно клієнта. Основні способи розв'язання проблеми клієнта.
8. Основні правила облаштування місця консультування.
9. Консультативний контакт та його конгруентність. Методи психологічного консультування.
10. Створення терапевтичного клімату під час консультування.
11. Діагностичні можливості та обмеження застосування методу спостереження у психологічному консультуванні.
12. Правила структурування консультативного простору. Часові межі консультування.
13. Роль вербального та невербального спілкування психолога з клієнтом під час консультативного процесу.
14. Діагностичні можливості та обмеження застосування проєктивних методик у психологічному консультуванні.
15. Основні принципи і стратегії консультування.
16. Особливості консультування в умовах дитячого дошкільного закладу.
17. Особливості консультування дітей молодшого шкільного віку.
18. Особливості консультування молодших підлітків.
19. Особливості консультування в старших класах школи.
20. Консультування у закладах, які забезпечують соціальну і психологічну підтримку дітей з психофізичними порушеннями.
21. Вплив особливостей психофізичного розвитку дітей, які знаходяться у закладах інтернатного типу на особливості проведення психоконсультаційної роботи.
22. Основні проблеми підлітків та способи їх розв'язання під час консультування.
23. Стратегії консультативної роботи з підлітком-інвалідом.
24. Головні вимоги до консультанта, який працює з дітьми-інвалідами.
25. Особливості психологічного консультування сімей, які мають дітей з відхиленнями у розвитку.

3.2. Психологічна діагностика.

1. Основні вимоги до проведення психодіагностичного обстеження дітей з порушенням слуху.
2. Особливості психодіагностичного обстеження дітей з ЗПР. Відмежування ЗПР від легкої розумової відсталості.
3. Предмет та завдання психодіагностики. Основні принципи роботи психодіагноста. Зв'язок психодіагностики з іншими психологічними галузями.
4. Поняття психологічного діагнозу. Фактори, що впливають на результати психодіагностики.
5. Мета та завдання ПМПК. Організація діяльності ПМПК.
6. Класифікація методів психологічної діагностики. Основні способи отримання психологічної інформації у психодіагностиці.
7. Етапи психодіагностичного обстеження.
8. Професійні функції психолога-діагноста. Вимоги до професійних та особистісних якостей психолога.
9. Психодіагностичне обстеження дітей з порушеннями опорно-рухового апарату.
10. Сучасні уявлення про порушення у розвитку дітей. Загальні проблеми психодіагностики порушень у розвитку.
11. Методологічні принципи психолого-педагогічної діагностики порушень розвитку у дітей.
12. Комплексний підхід до вивчення дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Цілі та завдання ПМПК.
13. Етапи та завдання психолого-педагогічної діагностики порушень у розвитку дітей.
14. Вивчення мікросоціальних умов та їх впливу на розвиток дитини.
15. Психодіагностичне обстеження процесу читання, навчання письма та математичних уявлень у дітей з порушеннями розвитку.
16. Збір психологічного анамнезу на різних вікових етапах. Особливості складання заключення за результатами психодіагностичного обстеження.
17. Зміст бесіди з батьками у процедурі психодіагностичного обстеження дитини. Основні скарги батьків, які виховують дитину з порушеннями розвитку.
18. Особливості психодіагностичного обстеження дітей першого року життя.
19. Особливості психодіагностичного обстеження дітей раннього віку (1 – 3 роки).
20. Особливості психодіагностичного обстеження дітей дошкільного віку.
21. Особливості психодіагностичного обстеження дітей молодшого шкільного віку.
22. Особливості процедури проведення психодіагностичного обстеження підлітків.
23. Особливості психодіагностичного обстеження дітей з раннім дитячим аутизмом.
24. Основні вимоги до проведення психодіагностичного обстеження дітей з порушеннями зору.
25. Особливості психодіагностичного обстеження дітей зі складними порушеннями розвитку.

3. 3. Психологічна корекція.

1. Скласти корекційну програму для роботи з дітьми з легкою розумовою відсталістю.
2. Скласти корекційну програму для роботи з дітьми з помірною розумовою відсталістю.
3. Скласти корекційну програму для роботи з дітьми з тяжкою розумовою відсталістю.
4. Скласти корекційну програму для роботи з дітьми з глибокою розумовою відсталістю.
5. Скласти корекційну програму для роботи з дітьми з психофізичним інфантилізмом.
6. Скласти корекційну програму для роботи з дітьми з соматичною формою ЗПР.
7. Скласти корекційну програму для роботи з дітьми з психогенною формою ЗПР.
8. Скласти корекційну програму для роботи з дітьми з ЗПР церебрально-органічного генезу.
9. Скласти корекційну програму для роботи з дітьми з церебрастенією.
10. Скласти корекційну програму для роботи з дітьми з церебропатією.
11. Скласти корекційну програму для роботи з дітьми з недоумкуватістю (слабоумством).
12. Скласти корекційну програму для роботи з дітьми з раннім дитячим аутизмом (I група).
13. Скласти корекційну програму для роботи з дітьми з раннім дитячим аутизмом (II група).
14. Скласти корекційну програму для роботи з дітьми з раннім дитячим аутизмом (III група).
15. Скласти корекційну програму для роботи з дітьми з раннім дитячим аутизмом (IV група).
16. Скласти корекційну програму для роботи з дітьми зі спастичною диплегією.
17. Скласти корекційну програму для роботи з дітьми з геміпаретичною формою ДЦП.
18. Скласти корекційну програму для роботи з дітьми з гіперкінетичною формою ДЦП.
19. Скласти корекційну програму для роботи з дітьми з подвійною геміплегією.
20. Скласти корекційну програму для роботи з дітьми з атонічно-астетичною формою ДЦП.
21. Скласти корекційну програму для роботи з дітьми з гіпертимним типом акцентуації характеру.
22. Скласти корекційну програму для роботи з дітьми з демонстративним типом акцентуації характеру.
23. Скласти корекційну програму для роботи з дітьми, які мають емоційні порушення (преневротичний стан).

24. Скласти корекційну програму для роботи з дітьми, які мають емоційні порушення (неврозоподібний стан).

25. Скласти корекційну програму для роботи з дітьми з СДУГ.

4. Для пільгових категорій осіб, яким надано право складати вступні випробування (особи, що потребують особливих умов складання випробувань) в НПУ імені М. П. Драгоманова за рішенням Приймальної комісії створюються особливі умови для проходження вступних випробувань.

5. СТРУКТУРА БІЛЕТУ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ (СПІВБЕСІДИ)

Факультет спеціальної та інклюзивної освіти

Освітньо-кваліфікаційний ступінь: «Магістр»

Галузь знань: 05 Суспільні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 Психологія

Освітня програма: Психологія (спеціальна, клінічна)

На базі освітньо-кваліфікаційного ступеня: «Бакалавр»

***Вступне фахове
випробування***

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №5

1. Умови та критерії ефективності консультування.
2. Мета та завдання ПМПК. Організація діяльності ПМПК.
3. Скласти корекційну програму для роботи з дітьми з психофізичним інфантилізмом.

Затверджено на засіданні Приймальної комісії НПУ ім. М. П. Драгоманова

Протокол №5 від «18» лютого 2019р.

Голова фахової комісії _____ / _____ /

Підпис

Прізвище, ім'я, по-батькові

6. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Альманах психологических тестов. М., 1995.
2. Анастаси А. Психологическое тестирование. В 2 кн. М., 1992.
3. Березин Ф. Б. Методика многостороннего исследования личности. М.: Мед. 1976
4. Беседин А. Н. Книга практического психолога Ч. 1 и 2. К., 1993.
5. Бурлачук А., Морозов С. Словарь-справочник по психологической диагностике. СПб., 2000.
6. Бурлачук А. Ф. Исследование личности в клинической психологии. К., 1979.
7. Бурлачук А. Ф. Психодиагностика личности. К.: Здоровье. 1989.
8. Бурлачук А. Ф., Савченко Е. П. Психодиагностический инструментальный и его применение в условиях социальных служб. К., 1995.
9. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы. СПб., 2000.
10. Кабанов М. М., Личко А. Е., Смирнов В. М. Методы психологической диагностики и коррекции в клинике. Л., 1983.
11. Клайн П. Справочное руководство по конструированию тестов. Киев, 1994.
12. Кулочкин Б.В. Основы профессиональной психодиагностики. Л., 1984.
13. Мельников Введение в экспериментальную психологию личности. М., 1985. 3
14. Немов Р. С. Экспериментальная педагогическая психология и психодиагностика. Кн. 3. М.: Просвещение. 1995.
15. Общая диагностика / Под ред А.А.Бодалева. М.: МГУ, 1987.
16. Овчарова Р. В. Справочная книга школьного психолога: 2-е изд. М.: Просвещение, 1996.
17. Практикум по экспериментальной и прикладной психологии. Л.: ЛГУ, 1990.
18. Психологическая диагностика: проблемы и исследования. М., 1987.
19. Рогов Е. И. Настольная книга практического психолога в образовании: Уч. пос. М.: ВЛАДОС, 1996.
20. Сабчик Л. Н. Стандартизованный многофакторный метод исследования личности. М., 1990.
21. Соколова Б. Т. Проективные методы исследования. М.: МГУ, 1980.
22. Шванцара Й. Диагностика психического развития. Прага, 1978.
23. Шмелев А. Г. Основы психодиагностики. М., 1996.
24. Ямпольский Л. Методики психодиагностики в спорте. 2-е изд. М., 1990.
25. Абрамова Г.С. Практическая психология. М.: Издательский центр «Академия», 2001.
26. Акимова М.К., Козлова В.Т. Психологическая коррекция умственного развития школьников: Учебное пособие для студентов вузов. -М.: Издательский центр «Академия», 2000
27. Кащенко В.П. Педагогическая коррекция. Пособие для студ. сред, и высш. пед.

учеб. заведений. - М: Издательский центр «Академия», 2000

28. Осипова А.А. Общая психокоррекция. Учебное пособие для студентов вузов. - М.: ТЦ «Сфера», 2000

29. Осипова А.А. Введение в практическую психокоррекцию: групповые методы работы. - М.: Московский психолого-социальный институт; Воронеж: Издательство НПО «МОДЭК», 2000

30. Практическая психология образования / Под ред. И.В. Дубровиной: Учебник для студентов высших и средних специальных учебных заведений. -М.:ТЦ «Сфера». 2000

31. Абрамова Г.С. Практическая психология: Учеб. Для студ.вузов. -М.,2001.

32. Абрамова Г. С. Психологическое консультирование: теория и опыт. -М., 2000.

33. Бондаренко А. Ф. Психологическая помощь: теория и практика. -М, 2000.

34. Елизаров А.Н. Основы индивидуального и семейного психологического консультирования: Учебное пособие. -М., 2005.

35. Колесникова Г.И. Основы психологического консультирования для студентов вузов. - Ростов н/Д., 2004.

36. Меновщиков В. Ю. Введение в психологическое консультирование. -М.,2000.

37. Р. Нельсон - Джоунс. Теория и практика консультирования. - СПб, 2000.

38. Психолого-педагогический практикум: Учеб. пособие для студ. высш.учеб. заведений / Под ред. В.А. Сластенина. - М, 2005.